

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.
PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americu K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.
Uprava i otpravništvo nalazi se u „Samoborskoj tiskari“ S. Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petiti redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Godina III.

U Samoboru, 1. lipnja 1908.

Broj II.

O uzdržanju i čuvanju prirodnih i gradjevnih spomenika u Samoboru.

Piše archit. F. G.

II.

Druga vrsta spomenika, koji često karakterišu jedno mjesto, jesu spomenici, koji su proizvod čovječje ruke. Ovi mogu biti, kako sam već spomenuo, sami za sebe ili u savezu s prirodnim spomenicima, od važnosti za jedno mjesto, te su radi toga vrijedni, da se paze i čuvaju. Ovakovi spomenici mogu biti od historičke, umjetničke, umjetničko-historijske, ili slikovite vrijednosti, ili pak imaju više tih svojstva zajedno.

Samobor ne obiluje doduše toliko na umjetnim spomenicima, kao na prirodnima, ali imade ipak nekoliko gradjevina, o kojima je vrijedno govoriti.

Najveći, najljepši i najvredniji spomenik te ruke od historičke i slikovite vrijednosti nesamo za Samobor, nego uz ostale slične spomenike u našoj domovini, i za cijeli hrvatski narod, je naš stari grad. O potrebi da se ovaj spomenik uzdrži u sadanjem stanju, svaki je čovjek u Samoboru uvjeren. Mnogo se je o tom pisalo i govorilo, pa ne treba o tom više ništa kazati, nego zaželjeti, da se konačno i nešto konkretna uradi u tom pogledu.

Druge su ovakove historičke ili slikovite gradjevine dvorac, koji je nekoć pripadao obitelji Livadić, a sada gđji. Sauer, dvor gosp. Praunspurgera, crkvice sv. Mihalja, sv. Nikola sa pećinom u Rudarskoj druzi, i možda jošte štogodj. Te gradjevine podavaju mnogo čarobnosti pojedinim dijelovima Samobora, zato su i vrijedne, da se uzdrže, i to što više u svojem prvobitnom obliku.

Prije nekoliko godina je imao Samobor jedan stari most, preko kojega je vodila Jurjevska ulica uz kuću g. Angera prema groblju. Taj bi most mogao još i danas postojati, da se je za vrijeme, dok su popravci još bili mogući,

za njegovo uzdržanje štogod uradilo. Radi materijala iz kojeg je bio gradjen i radi svoga oblika bio je slikovit i mnogo ljepši od sada-njega mosta iz betona, za kojega se ne može baš kazati, da je Samoboru na ures. A upravo mostovi su za poljepšanje jednoga mjesta veoma zahvalni motivi.

Ovim sam recima hotio upozoriti na neke stvari, kojima Samobor uz svoj krasni položaj i druge prednosti zahvaljuje svoj glas kao krasno mjesto i ugodno boravište. Uza sve novo što se u korist Samobora radi, valja posvetiti brigu, da se sve ono što je doduše od starine ali je dobro i lijepo, sačuva od propasti.

U Francuskoj, Engleskoj i osobito Njemačkoj za uzdržavanje vrijednih spomenika prirode i čovječje ruke veoma se mnogo radi. U Njemačkoj se n. pr. u mnogim mjestima sastavljaju popisi svijuh stvari, koje su uzdržavanja vrijedne. Stare i znamenite gradjevine, pećine s osobitim i čarobnim oblicima, prijatno staro drveće itd. sve se to čuva od propasti. Oblasiti izdavaju naredbe, a i zakonodavna tijela se zauzimlju za znamenite, stare spomenike, koji su od idejatne vrijednosti ne samo za one krajeve gdje stoje, nego i za cijeli narod.

Cijenimo dakle i mi sve ono lijepo, čim je narav naš Samobor obdarila ali i ono, što su nam naši predji dobra ostavili.

Čuvajmo i uzdržavajmo sve, što je uzdržavanja vrijedno, jer će to biti na korist nama i našem Samoboru i našem potomstvu.

Općinski izbori.

Koliko smo obaviješteni imali bi se koncem ovoga mjeseca ili početkom srpnja raspisati novi općinski izbori.

Sadanjem općinskom odboru ističe rok sa 31. srpnja t. g.

U vele porezu imade danas 18 birača, u malom porezu 312. Prvi biraju između sebe 6 zastupnika, a potomji između sebe 12 zastupnika.

Općinskim zastupnikom mogu biti po zakonu birani samo općinari pripadnici, takovi naime, koji su

rodjeni ili primijeni u savez općine Samobor, te na vlastitom zemljištu obitavaju, kasnijom naredbom zem. vlade određeno je, da se svi svećenici (župnici, prebendari itd.), koji imadu prebendu, imaju smatrati takodjer kao pripadnici, pa prema tome uživaju aktivno i pasivno pravo glasa.

Općinar-posjednik, t. j. taki općinar, koji u općini Samobor posjeduje, ali u njoj ne živi, može biti samo onda biran, ako posjeduje u našoj općini najmanje 20 katastralnih rali zemlje.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Sjednica održana 14. svibnja 1908.)

Nazočno 13 zastupnika. Od kot. oblasti predstojnik Ključec. Predsjeda načelnik Čop, perovodja Stjepan Vuković.

Na dnevnom je redu glazbeno pitanje. Mi smo o ovoj točki već posljednji put izvjestili, te naveli svote, koje je tražio g. Konstatin Vanjek za svoju glazbu, koju bi on uređio za ljetovisne sezone. — Ponuda je naravski odbijena.

Eliza Paredschneider moli dozvolu za namještenje zastora nad pločnikom svoje kuće. Navodi, da nema dvorišta, a za njezin krčmarski posao, potrebna joj je hladovina pred kućom. — Zaključeno je, da joj se molbu zadovolji uz godišnju odredbinu od 12 K, koju prije postavljanja stolova i zastora imade svake god. uplatiti u blagajnicu „Društva za poljepšanje Samobora.“

Kavanar Centralne kavane Franjo Peterkoč moli takodjer dopuštenje za zastor pred kavanom. — Dopušta mu se uz uvjet, da ima ostati prolaz za jednu osobu i plaćati godišnje 24 K za „Društvo za poljepšavanje Samobora.“

O ovim će se zaključcima obavijestiti i predsjedništvo pomenutoga društva.

Načelnik podnosi molbe Franje Tičaka, Antuna Ferjanica, Marika Fresla, Martina Lastovčića, Ferdinanda Ivička, Nikole Berislavića, Stjepana Vukovića, koji kompetiraju na ispražnjeno mjesto jednog stražara. Predlaže, da se izabere Tičak, koji je bio topnik u Mirnovcu a sada stalno boravi u Samoboru. Preporučuje ga i zast. Jurčić, kao sposobnog za ovu službu. — Zast. Levičar: Je li uopće potrebno ovo stražarsko mjesto? Načelnik: Apsolutno nužno već radi kolodvorske službe, a i zaključak je zastupstva za kreiranje 5. stražarskog mjesta. — Izabran je za stražara Josip Tičak.

Načelnik stavlja na pretes molbe za lugarsko mjesto i to Mihalja Tunjka, Stjepana Kolića, Mate Jandričića, Josipa Garašića i Vjekoslava Biščana iz Sa-

Samobor.

Pisati Samoborcima o Samoboru u samoborskom listu kao došlijak i stranac, značilo bi našti sove u Atenu, da nije poznato, kako baš domaći ljudi zbog dugačke navike gledaju domaće neobičnosti kao običnosti, dok je nama turistama i samoborska običnost neobična. Obitavaoci krasnih krajeva su kao čavari nepoznatog onog krajevačkog djeteta pastira. Oni ga doduše ljube kao svoje čedo, ali ne slute zlato krune na bezazlenosti njegova čela. Samoborac treba otići iz rodnog mjesta, izgubiti svježinu tog uzduha, zdravije tih gorakih zavjessina, sređaošti tih domaćih ljudi, pa da osjeti čežnju Švajcarca za slobodnim šumama i govrana pri zvuku Kulreigensa (ranz de vaches).

Samobor ima sve blagoslovne ljepote klasičnog hrvatskog predjela. Oora i ravnicu, bistra Sava i bujni gorski potoci i izvori, kultura i primitivnost, aristokratski dvorac i seoska kuća, krasni parkovi i pitome kljetki gostoljubivih vinograda — sve ljepote gornjohrvatskog kraja usredotočene su u tom starom hrvatskom mjestu, što leži kao udaljeno zagrebačko predgrađe, kao straža čiste hrvatske misli blizu tromedje, u zaklonu gorskih šuma i pod štitom veličajnih historijskih ruševina, odakle je misao naše nezavisnosti silila u građanske kuće i kolibe seljačke. Jer Samobor nije samo divna hrvatska priroda. Samobor je i pouka herojske prošlosti i utjeha hrvatske tužne sadašnjosti.

Ako si očemerene i bolesne duše, umirit ćeš se na šumu tih mlinova, na pjesmi toga povjetarca kroz zaneseno granje, na svježini toga gorskog zraka, u mirnoj harmoniji ovih idilskih slika i širokih, modrih vidika. Ako si bolesna tijela, naći ćeš u tome nereklamovanom našem trgovištu sve uredbe i pogodnosti modernog sanatorija. Ako ti je dosadila proza savremenosti, otiđi u Mokrice, na zidine grada Samobora ili Okića sa svezkom naše povijesti ili romanom Senolinim. U samostanu ćeš moći sanjariti kao Rancé, Byron ili Chateaubriand, a želiš li čuti glas ljubavi iz groba, kucanje nepoznatih i ipak toliko nam bliskih srdaca iz zemlje hrvatske, kreni se do drevne crkve i pod razcvjetalom, kao strast crvenom i kao duša mirisnom ružom čuti ćeš disanje velike jedne ljubavi, a Vrazova Ljubica, samoborska Laura će sadržati kraj starih zidova u svijegu bijelih jasmina i kao uzdah će iščeznuti u zelenoj tuzi nepomičnih cipresa . . .

„Gdje si, dušo moja,
„Bogom posestirena?
„Mila kano pjesma
„Iz davnih vremena . . . (Vraz)

A zanima li vas poezija sadašnjosti, život narodni u obliku purgarskom ili seljačkom, krenite po ovom čuvenom trgovištu hrvatskom, uređenijem

od srpske prijestolnice, pa ćete naći zanatnika tvrdih hrvatskih korjenika, mlade inteligencije, prožete voljom za moderni rad i ljubavlju za ovo krasno svoje gnijezdo, pa onda duh sloge i prave hrvatske društvenosti, koje ne mogahu uništiti ni majstori u zavadjanju svojih bližnjih. Samobor je danas kula hrvatske opozicije i pravaške nezavisne misli kao oduvijek što bijaše zaklonište svega, što u toj mučeničkoj zemlji bijaše slobodno i pametno. Tri moja književnička druga gg. Branko Wiesner-Livadić, Fran Hrčić i Bogumil Toni su Samoborci i možda nije daleko vrijeme, kada će se u simfoniji naše moderne literature čuti jasno i glasno zaseban samoborski glas.

Ja u Samoboru nadjoh školske drugove, koji me razumješe i primiše kao brata, građane, koji me prigriše kao slobodnog čovjeka, narod, koji misli kao ja i prirodu, koju sam kao izgubljeni raj gledao iz magle mojih mučnih švajcarskih i francuskih časova. Sve mi to hrvatskim, slobodnim, srodnim glasom pjeva i govori. Ako je ovaj krasni Samobor simbol svega, što je kod nas zdravo, prirodno, domaće i hrvatski, ima mnogo Samoboraca, premda nikad ne bijahu u Samoboru. Ako ja još nisam dobar Samoborac, mogu još to postati!

A. G. Matoš.

mobora, te Franje Rešetara iz Dubrave. — Izabran je za šumskog lugara Mijo Tunjko uz godišnju plaću od 300 K, dok se privremeni lugar Franjo Rešetar s 1. lipnja riješava ove službe.

Crkveni odbor. — Zvonovina.

Zast. Kleščić predlaže, da se obnovi odbor za uređenje zvonovine, te da se u tu svrhu izabere odbor i to od općine Samobor 5 odbornika, a od općine Podvrh 3 odbornika.

Predlađač se poziva na zapisnike crkvenoga odbora od godine 1882, koje je pisao vlastoruko g. Milan pl. Klepach kao perovodja crkvenoga odbora, dok je predsjednikom odboru bio Hamilkar pl. Praunspenger, a članovima nač. Šmidhen, bar. Allnoch, Janko Rezar, Filko Jurčić, Juro Kos i dr. — Čita zapisnik sjednice od 8. srpnja iste godine, u kojoj su stvoreni zaključci, da se zvonovina ima pobirati po tarifi od 9. veljače 1853., da se dozvolja za zvonjenje ima tražiti od magistrata trga Samobora i tamo propisana taksa položiti sa pristojbom za zvonare; napokon da se novac od zvonovine imade svaki mjesec predati crkvenomu odboru, koji uz namirenje zvonara, imade preostalu svotu uložiti u samoborsku štedionicu.

Zast. Forko kao župnik kaže, da je „crkveni odbor“ nesmisao, te nema nikake pravne osnove, da imade takav postojati. On ne poznaje crkvenoga odbora. — Zast. Razum ističe, da su zvonovi nabavljeni dobrovoljnim prinosima općinara Samobora i općine Podvrh, te da je neko pravo za općinu postojalo. On je n. pr. iz arhivskih spisa konstatovao, da su zač. kanonik Glasić pa i predšasnik sadanjeg župnika g. Obad položili račune općini, a našao je i zabilježene neke uplate zvonovine. — Zast. Forko izjavlja, da je za Glasića postojala jedna obaveza od 800 for., koje je crkva imala povratiti općini. Poslije toga nema više crkva ništa dati, a župni uređ ne smije toga činiti da izručuje zvonovinu. Tako je odredio i duhovni stol u ovom predmetu. — Zast. Razum odvrća, da se još i g. Obad ispričao, što nije mogao položiti zvonovine radi drugog troška.

Zast. Fresl stavlja upit, što će biti ako zvono pukne. — Zast. Forko: Platić će ga župljani ili će se zvoniti bez njega. Vidite i sami, da se mnogo troši za uređenje crkve.

Zast. Kleščić pita, kojim je pravom župnik računao g. Oslakoviću kod pogreba njegove majke 4 krune za zvonjenje zvona u arkadi, što ju je podigao g. Levičar svomu sinu. — Zast. Forko: Pravom, koje mi je dao sam vlasnik g. Levičar.

Predstojnik Ključec: Ovdje se ima prije svega znati, čija su zvona, da li su ona uopće vlasništvo općine. — Zast. Forko: Nijesu općinska. — Predst. Ključec predlaže, da se najprije izabere odbor od 3 lica, koji će spise izviditi, pa proučivši stvar, izvjestiti o tome zastupstvo. Onda se može konkretan zaključak stvoriti.

Zastupstvo izabire u ovaj odbor načelnika i zast. Kleščića i Levičara.

Prodaja „pašnjaka“. — Okupacija općinskog zemljišta.

Zast. Franceković predlaže, da se proda „pašnjak“ više Lešća. — Zaključeno je, da onamo izadje gospodarski odbor i precizira dražbene uvjete.

Zast. Reizer ml.: Josip Noršić ima zemljište pred svojom kućom u Gornjem kraju br. 48. Brijeg se ruši, i on je voljan ustupiti općini 1 m, ako mu općina škarpira. — Odlučuje se, da gosp. odbor izvidi stvar.

Zast. Jurčić traži, da lugari zdušnije vrše svoju službu. Treba da paze i na to, da se materijal ne dovozi na nedopuštena mjesta. — Uputit će se lugari i o tom.

Zast. Levičar pita, što se kani učiniti s obzirom na izmjerenje mjernika Hartiga u stvari okupacije opć. zemljišta. Interpelant vidi očita protivurječja u toj izmjeri. Spominje zemljište Hrčićevo kao primjer.

Zast. Razum pozna g. Hartiga kao iskusna stručnjaka i njemu se mora potpuno vjerovati. Kaže zast. Levičaru, da stavi konkretan prijedlog. Zast. Reizer st. slaže se potpuno sa zast. Razumom.

Nač.: Mjerenje g. Hartiga ima se smatrati ispravnim, dok se protivno ne dokaže. Što se tiče uzurpiranih čestica izaci će gosp. odbor s mjernikom na lice mjesta, te će se povesti sa strankama rasprava radi revindikacije.

Sjednica je zaključena.

(Sjednica održana 20. svibnja 1908.)

Nazočno 11 zast. Od kot. oblasti predstojnik Ključec; od općine: nač. Čop, perovodja Vuković.

Deputacija ministru trgovine.

Nač. javlja, da je na dra. Horvata upravljen list do „Dioničkog društva samoborske željeznice u Budimpešti“, koje ga moli, neka uznastoji, da se izaslanstvo samoborskog građanstva priključi izaslanstvu dioničarskoga društva, koje će kod ministra trgovine Koluša i drž. tajnika Szterénya zamoliti, da se pruga električkoga tramvaja u Zagrebu što više približi samoborskom kolodvoru. Moli, da se o tome stvori zaključak.

Dr. Horvat razlaže nužnu potrebu, da se tramvaj dovede u vezu sa samoborskim kolodvorom ili da barem podje do viadukta. Dr. Amruš kao što se dosada tome projektu protivio, ostao je pri tom i kod posljednje polit. ophodnje. Za naše opravdane želje zauzela se općina Samobor, trg. komora, vrh. načelnik zagrebački, pa i vlada. Ti su zahtjevi došli u zapisnik i sad se konačna odluka nalazi u rukama ministarstva trgovine. Da ovo rješenje ispane u prilog našim bitnim interesima, treba da još učinimo i ovaj posljednji korak. Sigurno se dakako ne može ništa znati, ali je nade, da ćemo uspjeti.

Zast. Razum priznaje važnost, da to polučimo, no njegovo patriotsko čuvstvo priječi mu, da glasa za prijedlog, da Samobor, oduvijek patriote, idu čovjeku koji je skrivio današnje stanje u domovini.

Zast. Franceković kaže, da ovaj spoj sa tramvajem nije toliko važan, koliko to, da se samob. željeznica spoji s državnim kolodvorom. Sada se roba mora otpremati najprije na južni kolodvor, te se time prozurokuju veliki troškovi. Spominje transport vina naše udruge. — Zast. Oslaković tuži se također na veliku tarifu i trošak kod prometa robe. Vagon robe stoji 14 kruna od našeg do drž. kolodvora.

Zast. Budi Joso mije, da se valja obratiti na ministra trgovine. Znamo, kako je zimi neugodno pješice u grad. — Zast. Forko kaže, da bi se moglo ići ministarstvu, kad bi bilo sigurno, da će se uspjeti. On nije za to, da se ondje moli, nego da se traži.

Predst. Ključec kaže, da se ne zahtijeva drugo, nego da se u pristojnoj i doličnoj formi iznesu naše želje pred ministra i njegova tajnika. Drugojačije si on ne može zamisliti stvar. — Što se tiče izjave g. Razuma, neka mu bude dopušteno, da i svoje mišljenje izreče, ma da je uvjeren, da tim ne će promijeniti mišljenje g. zastupnika. Drži, da nije nepatriotsko, ako i polit. protivnik iznese svoje želje pred više faktore, i time učini nešto za interese svoga mjesta.

Zast. Kleščić: Usmeno se dade više postići. Kad smo ono na Banfija upravljali molbe radi poreza na vino u našoj općini, nijesmo uspješni. Osobno postigli smo sve. Ako to onda nije bilo nepatriotsko, ne će biti ni sada.

Načelnik daje prijedlog dra. Horvata na glasanje. Glasa se poimenično. Prijedlog je prihvaćen sa 10 glasova protiv 1.

U deputaciju se izabiru zast. dr. Horvat i Kleščić, te građanin Presečki. Za putni trošak određuje se 100 K iz opć. blagajnice.

Zast. Forko predlaže, da se tom zgodom zatraži i spoj željeznice s drž. kolodvorom. — Predst. Ključec predlaže, da se deputacija obrati na ministra i radi uvođenja telefonske sveze od Zagreba do Samobora.

Prijedlozi su prihvaćeni. Jer je time dnevni red bio iscrpljen, zaključio načelnik sjednicu.

Demne vijesti.

Gospodarska izložba u Samoboru. U posljednjem sjednici odbora za ovu izložbu redigovan je proglas, koji se ima štampati, i u kome se imadu pozvati gospodari da sudjeluju svojim izloščima na izložbi. Osim toga je odlučeno, da se odbor obrati predstavkom na vladu radi podijeljenja novčane potpore.

Oproštaj s g. Sovom. 17. svibnja ostavio je sudb. vijećnik g. Sova Samobor. Tom zgodom predveo je preda nj. sudb. pristav g. Milutin Jurčić sveukupno osoblje kot. suda, koje se na najsrdačniji način oprostilo od svog vrlig šefa. Ljubav i iskrena privrženost, kojom je ono svagda susretalo g. Sovu, našla je izražaja i u oprosnju besjedi g. Jurčića.

Predma se tek posljednji čas saznalo za sat odlaska ove općeno poštovane obitelji, sakupila se na kolodvoru lijepa kita gospodja i gospojica, te činovnika odličnog građanstva i zastupnika društava, da još jednom doviknu vrijednim supruzima „S Bogom!“

U ime gdjica, oprostila se od gdje Sova gdjica. Marijana Andres kićenim govorom predavši joj krasnu kiti cvijeca.

Na osobito dirljiv način manifestiralo se i tom zgodom veliko poštovanje, odanost i ljubav, koju je punih 10 godina uživala ova vrijedna obitelj u Samoboru, a koji ju nepomućeni osjećaji prate i u njezino novo obitavalište — bijeli Zagreb.

Učiteljska skupština u Samoboru. Učiteljsko društvo za grad Zagreb i okolice održat će svoj prolijetni sastanak 4. lipnja u pol 10 sati prije podne, u Samoboru sa ovim dnevnim redom: 1. Pozdrav. 2. Čitanje prispjelih spisa. 3. Pitanje, što ga zadao „Savez“ „Kako bi se prema potrebama današnjega vremena imalo udesiti obrazovanje pučkoga učiteljstva?“ raspravlja g. Armin Podešva. 4. Eventualija. Živi interes za raspravno pitanje, kao i romantična okolina samoborska, jamči nam, da će velecijenjeno učiteljstvo rado se odazvati i u što većem broju sastanak uveličati.

Novi kanonik. Njegovo c. i kr. ap. Veličanstvo imenovalo je spirituala u nadbiskupskom sjemeništu g. dra. Josipa Langa kanonikom prvostolne crkve zagrebačke. — Srdačno čestitamo.

Osobna vijest. Na ljetovanje je u Samobor prišpio vrhovni načelnik grada Zagreba g. Slavko pl. Čuvaj.

Dar siromašnoj školi djece. Poznato je, s kolikim simpatijama je naše građanstvo susretalo bivšega kot. suca g. Ljudevita Sovu i njegovu plemenitu gospodju, plemenitu po rodu i po srcu. Među mnogim vrlinama čestite i rodoljubne ove porodice, koje su široj javnosti često ostale nepoznate, vazda se napose isticalo plemenito osjećanje za one jadne stvorove, kojima su bijeda i nevolja vjerne družice od kolijevke do groba. Otrti sirotinji po koju gorku suzu s lica, zaodjenuti po koje siromašno djače, bilo im je uvijek miho zanimanje. Zato uspomena na njih ostaje upisana dubokom zahvalnosti u srcima nadarene siročadi i njihovih roditelja. Pa i sada još, makar se službeno rastađoše za Samoborom, ne prestaju njihove simpatije za uboge naše mališe. Pominjući se lijepih dana, kadno je mila njihova kćerčica gdjica Ljubica polazila samobor. školu, spomenuše se školske sirotinje, te pripodlaže za nju 50 Kr, da se upotrebe za nabavu odijela i obuće.

Na lijepom ovom daru ravnateljstvo škole srdačno zahvaljuje.

Samoborci za sveučilišne građane. Požrtvovnim nastojanjem gospodjica Katicice Biščan i Olge Čizl sakupljena je u Samoboru za sveučilišne građane svota od 610 K i 10 fil.

Ljep dar općini. Gosp. generalmajor Emil vitez Wagner, zapovjednik 3 gorske brigade, ovlastio je samoborsku općinu, da na njegov račun naruči više komada rijetkoga i ukrasnoga drveća za novi park u Novoj ulici.

Za uništavanje lepira, koji su se ove godine u golemom broju javili, odredila je općina, da se svakom tko donese 100 ubijenih lepira, isplatiti nagrada po 4 fil. od 100 komada.

Posjećivanje parka u Mokricama. Gospoštija mokričkoga grada moli nas, da javimo, da je posjećivanje parka općinstvu dopušteno četvrtkom. Kola imadu ostati kod lipe pod brijegom. Oštećivanje nasada i vođenje pasa u perivoj nije dopušteno.

† **Josipa Devunić,** za koju smo skupljali u našem listu milodare, umrla je nakon duge i teške bolesti u 36 godini života. Ostavlja devetero reopskrbijene djece. Laka joj zemlja!

† **Julia pl. Kussevich** umrla je u Bistracu dne 27. svibnja u 95. godini života. Sahranjena je 29. pr. mj. na župnom groblju samoborskom. U pokojnici, koja je doživjela rijetku i duboku starost, oplakuje gdja. Marija pl. Frigan, vlastelinka u Bistracu, svoju tešku. Pokoj joj vječni.

Dar „Društva za poljepšavanje Samobora“ darovao je g. Franjo Poppl, župnik u Noršić-selu, 6 K.

Premještalj. Premješten je iz službenih obzira kot. šumar II. razreda Petar Georgijević od kotarske oblasti u Samoboru k onoj u Jaski sa sjedištem u Kostanjevcu. — Kot. šumar II. razr. Ljubomir Bugarović premješten je iz Jaske kot. oblasti u Samobor.

Dramatsko-zabavna šaljiva večer u Samoboru. Zagrebački diletanti, omiljeni deklamator g. Eugen Pancer te poznati komičar g. Gjurio Andrović priredjuju u nedjelju 7. lipnja u bašči svratišta kod „Lovačkoga roga“ jednu dramatsko-zabavnu šaljivu večer s vrlo biranim rasporedom. Početak tačno u 6 sati poslije podne. Iz blagonaklonosti sudjeluje tamb. zbor kat. dječičkog društva iz Zagreba. Raspored će se dijeliti na ulazu. Ulazne cijene 1 mjesto K 1.—, II. mjesto 60 fil., stajanje 30 fil. Preprodaja karata nalazi se u ljekarnici g. Kleščića.

S obzirom na to, što je čist prihod zabave namijenjen u svrhu, da se priredjivače materijalno pomogne radi njihove daljne nauke (dramatske škole u Beču), to apeluju na rodoljubni odziv općinstva.

Mi ih sa svoje strane najtoplije preporučujemo pažnji našeg građanstva, jer su se već dosele lijepo istakli u javnosti, a kritika se najpovoljnije izražava o njihovim sposobnostima. — Preplate primaju se sa zahvalnošću.

Pripomoć za školu u Sv. Nedjelji. Općini sv. Nedjelje doznačena je svota od 900 K, koju joj je podijel. upravni odbor zagrebačke županije iz kamatnog prihoda zaklade Franje Josipa kao pripomoć za pokrivanje duga na novosagrađenoj školskoj zgradi.

Podijeljenje počasne kolajne. Očijni naše kotarske oblasti g. Ivan Kuča s navršio je četrdeset godina vjerne, zadužne i neprekidne službe što u vojnoj a što u zemaljskoj službi. Kako saznajemo dobit će g. Kuča doškora počasnu kolajnu za 40 godišnji revnu službu.

Doprinosbena rasprava za gradnju škole u Parkoševcu određena je na dan 5. lipnja u 9 sati prije podne na lice mjesta u Parkoševcu.

K ovoj raspravi pozvani su interesni. Vodenje rasprave povjereno je županijskom perovodji Gustavu Hušku uz sudjelovanje tehničkoga vještaka. Kod rasprave će sudjelovati izaslanik kot. oblasti i poglavarstvo opć. Podvrh.

Trošak za novogradnju označen je sa 22.000 K.

Izorio dijete. Oružnička postaja u Samoboru saznala je, da je u Buzju ondjeinji seljak Jure Sopić ktr. 9. prigodom oranja izorio sa plugom iz zemlje sličan predmet djetetu, pa ga je dao sakopati sa zemljišta u nedaleki ponor, gdje se sada nije moglo više da pronadje. Izvidi su u tečaju.

Što stoji uredovanje radi poreza od 2 fillra. Kako je uredovanje u današnje doba strogo birokratički razvijeno, poznato je općeno; no slučaj, što ćemo ga navesti, dokazuje, kako je takovo poslovanje skopčano i sa velikim troškovima, pače većima nego sama stvar vrijedi. No birokratizam je tu, pa nema drugoga izlaza. Umirovljeni činovnik K., koji stanuje u Samoboru, ima platiti općini Petrovo selo, kotara Korenica, zemljarski porez za prošavšu godinu 1 fil., za ovu opet 1 fil., što čini ukupnu svotu od cigla 2 fil. — Ali da čujemo račun o uredovanju, kojim su se utjeerala dužna 2 fil.!

Rečena općina načinila je kao ponjava veliki izvadak iz porezne glavne knjige, koji papir stoji najmanje 4 fil., papir za izvješće kr. fin. ravnat. u Gospiću, kojom izvješćuje o ovoj dugovini 2 fil., kuverta, kojom je to otpremjeno 2 fil., papir dopisa kr. fin. ravn. Gospiću, kojim traži ovu općinu za utjeranje 2 fil., kuverta kojom je to ovamo otpremjeno 2 fil., općine Samobor nalog 2 fil. Iza kako je dotičnik platio ovaj porez, otpremjen je ovaj općini Petrovoselo, uz pošt. doznatnicu, koja stoji 2 fil., dopis s kuvertom trg. poglavarstva kr. fin. ravn. u Gospiću, da je gornja svota doista uplaćena 4 fil. Ukupno dosada trošak od 20 fil.

A bit će ga i više, jer se mora predmijevati, da će financ. ravn. pitati opć. P., dali je taj porez doista tamo i kada stigao, i ovo će morati još jednom radi toga izvješće podnijeti.

Gdje je ono doba, kada je znao selski sudac po selu na rovaš štribru ubrati i u torbi vu „šsteueramt“ odnesti . . .

Izlet „Pučke čitaonice“ u Samoboru, kojeg je odbor upriličio na 17. pr. mj. k sv. Križu na Otrusevac, vrlo je lijepo uspio, te će ostati u ugodnoj uspomeni svim učesnicima. Živahna zabava kod koje je palo oduševljenih zdravica i otpjevano više rodoljubnih pjesmica, potrajala je do kasne večeri. Ovaki izlet kadri su puno pridonijeti slozi i solidarnosti članova, a da je ovaj prvi izlet tako lijepo uspio ide u prvom redu hvala predsjednika g. Antuna Filipca.

Zabavu je počastio svojim pohodom i kot. predstojnik g. Milan Ključec.

Brijačnice bit će na Duhove otvorene samo do podne, dok će na Duhovski ponedjeljak ostati zatvorene čitav dan.

Na obične nedelje bit će otvorene samoborske brijačnice svakiput do 3 sata poslije podne.

Kontumac pasa. Kotarska oblast izdala je odredbu u kojoj navodi, da se pojavio sumnjivi slučaj bjesnoće na jednoj mački kod Ivana Škareka, pa se stoga odredjuje, najstroži kontumac pasa danju i noću u cijelom području trga Samobora. Taj kontumac imade trajati tako dugo, dok se oblast temeljito ne uvjeri, da je svaka pogibao za bjesnoću sumnjivih pasa prestala.

Poštanska agencija u Noršić-selu. Već dugo traže pošt. agenciju žitelji Noršić-sela i drugih obližnjih sela. Sad kao da će im ipak jednom zadovoljiti skroz pravednu molbu. Poštansko ravnateljstvo zatražilo je od kotarske oblasti, da stavi u iskaz ona mjesta, koja bi imala spadati u urudžbeno okružje pomenute agencije u Noršić-selu. U svem bi onamo spadalo 14. sela, od kojih bi bilo najbliže Sofine sa 1 km, a najdalje Osredak sa 95 km.

Izlučenje posebnih lovišta. Budući da ove godine dolaze do službovanja lovišta upravnih općina za lustrum 1909—1923., pozivaju se vlasnici privatnih lovišta, da do konca lipnja podnesu molbe za izlučenje posebnog lovišta.

Sisački djaci u Samoboru. Oko 40 učenika sisačke više pučke škole pohodilo je prekojuče Samobor pod vodstvom svojih učitelja, te razgledalo mjesto i najbližu okolicu.

Zdravstveno stanje pučanstva u Samoboru i kotaru bijaše tekom druge polovice mjeseca lipnja dosta povoljno.

U općini sv. Martin pojavila se upala obušne žljezde (Parotitis epidemia) kod nekoliko djece; no ta je bolest vrlo lake naravi.

U samome Samoboru nema zasada nikakvog niti sporadičkog slučaja kakove priljepive bolesti, a i od drugih bolesti, koje bi bile ozbiljnije naravi, ne boluje nitko.

Neugodni gosti. Da u Samobor kao sijelo kotara dolaze kojiput cigani iz okoline, to je shvatljivo. Ali da čitava jata cigana moraju neprestano posjećivati naše ulice i trgove, — to još nigdje ne piše. U posljednje nas vrijeme usrećuju sve više cigle i njihove ekvipaže, a tužbe na razne krađe i štete na djetelštima učestuju. Prekjučer su imali stražari nadi neke krađe sa ciganima pune ruke posta, a ciganska buka nadaleko je odjekivala.

Molimo oblasti, da nas oslobode od ovih čestih i mnogobrojnih ciganskih vizita.

Ciganska ljubomornost. 29. pr. mj. našli su se u krcmi Jure Babića u Rakovpotoku cigani Mišo, Juro i Stefan Maurović, pak Janko Kovačević. Tu su počeli zvati vina, i popili 3 litra. Tad ujedared iz čista mira izvadi Stefan Maurović nož dobacivši Kovačeviću „Kad nijesam mogao da tvog brata, to ću evo tebe“, te ga smijesta ubode nožem u prsa.

Na prijavu izašlo je sudbeno-liječničko povjerenstvo u Rakovpotok, te je pregledalo ozlijeđenoga Kova-

čevića. Konstatovano je, da je ozljeda nanesena u desnu stranu prsiju, uslijed česa je ozlijeđena desna pluća, tako, te je nastalo smrtonosno krvarenje. Ozlijeđeni se nalazi u vrlo pogibeljnom stanju. Uzrok ovomu napadaju je ljubomor, koji već neko desetak godina izgriza srce Maurovićevo, jer je brat ranjenoga oženio djevojku, koju je ljubio Maurović

Zanimljivo je, da su obnoć u Rakovpotok pripjeli cigani iz čitava kotara, i paleći vatre jadikuju nad ranjenikom. Napadač je pobjegao, te dosele još nije uhićen. (Kovačević je danas umro. Ur.)

Krađe. Vlasnici dobra Brezje Ljubici Ohlmüller ukradeno je iz pritvorenog koca 24 komada mladih pataka i 10 kom. gusaka. To se zbililo prije 14 dana. U noći od 24. na 25. svibnja ukradene su joj opet 3 kokoši sa 28 komada pilića.

Radi ovih krađa prijavljen je ovomjesnom kot. sudu sluga oštećene vlasnice Josip Buhač i njegova prilježnica Bara Majcenović iz Domaslovca, koji čin ne priznaju.

Na kolodvoru u Leskovcu, opć. Stupnik nesalo je iz čekaonice III. razreda sa stijene viseće ure. Raci toga osumnjičen je ondješnji željeznički namještenik Martin Moše, te prijavljen kot. sudu.

U selu Hrvati potpilili su i odvezli hrast vrijedan 56 K iz šume „Kozjavka“ seljaci Stefan Prebendar i njegov sin. Šuma je vlasništvo seljaka Širanovića.

Župniku Oskaru pl. Šimiću u Sv. Martinu Pod Okićem ukradeno je sijena u vrijednosti od 120 K.

Umrli od 15. svibnja do 1. lipnja: Josip Ahatz, 3 dana, Stražnička ulica br. 9, od slabosti. — Eleonora Barbič, 1 i pol god., Stražnička ul., od upale hrptenjače. — Jakob Krajevac, 70 god., Gajeva ul., od staračke oslabjelosti. — Katarina Šepić, 69 god., Suhi dol, od klijenuti mozga. — Franjo Tunjko, 22 god., Gornji kraj, od tuberkuloze pluća. — Josipa Devunić, 36 god., Samostanka ul., od tuberkuloze pluća. — Franjo Medved, 3 tjedna, Starogradska ul., od dječje slabosti. — Julija pl. Kušević, 94 g., Bistrac, staračka oslabjelost.

Društvene vijesti.

Samoborski „Sokol“ prisustvovao je 28. pr. mjeseca kod prve javne vježbe župe Fonove, koja je održana u Zagrebu.

Na Duhove polazi naš Sokol u Krapinu, da pribiva l. sletu župe Fonove. Na taj će slet pohrliti osim sveukupnog sokolstva, koje pripada župi, i velik dio građanstva zagrebačkoga, samoborskoga, zlatarskoga, varaždinskoga i velikogoričkoga.

Krapina se nada, da će doći do 1.500 stranaca. Tko bi se od nečlanova htio da priključi samoborskomu Sokolu, koji će putovati na Duhove posebnim vlakom u Krapinu, neka se izvoli prijaviti najkasnije do 4. lipnja kod društvenog tajnika brata Vlatka Presečkoga. Prijava je potrebna s razloga, da se samoborski Sokol uzmogne pobrinuti za jelo i stanove kako za svoje članove, tako i za goste.

PROSVJETA.

Primili smo:

„Pučka Prosvjeta“, list za pouku i zabavu, što ga daje svojim članovima Hrv. društvo za pučku prosvjetu br. 5, god. 2.

Uprava ovog društva izdala je među ostalim popularno pisanu knjižicu o peradarstvu iz pera gospodarskog stručnjaka i župnika u Sv. Martinu, Oskara pl. Šimića. Preporučujemo toplo ovu brošuru.

„Sokolske vježbe“ za prvi sastanak Hrvatskih sokolskih društava u Zadru god. 1908., priredio S. Vučić-Djaković. Cijena 30 fillra. Dobiva se u svim knjižarama i kod Hrvatskog Sokola u Zadru.

Novakov-Brzi računar. Od Hrvatske nakladne knjižare Ivana Novaka u Pazinu primili smo novi „Novakov-Brzi računar“, od kojega je nakladnik odredio 5 posto za „Djačko pripomoćno društvo“ u Pazinu. Ovo je najsigurnija i najbolja računarska ručna knjiga za svakoga, a neophodno potrebna našem narodu kod kupovanja i prodavanja, plaćanja i naplaćivanja. Cijena 80 fil.

Gospodarstvo.

Odbrana vinograda protiv peronospore.

Kada se imade početi škropljenjem protiv peronospore stoji do toga, kakovo je vrijeme. Razvitku peronospore najbolje prija toplo i vlažno vrijeme. Ove godine imadosmo mjesec svibanj dođube neobično vruć, ali bez kiše; zato se nije mogla ni peronospora razviti, jer nema potrebne vlage, da može njezin trus (sjeme) proklijati. Peronospora se počinje obično kod nas najjače širiti — ako joj je povoljno vrijeme — u drugoj polovini mjeseca lipnja.

U južnoj Francuskoj poduzimlju prvo škropljenje oko 10. svibnja, dok u sjevernom djelu, gdje je nešto hladnije, počinju škropljenjem oko 10. lipnja.

Kod nas je potrebno svakako, da su vinogradi dobro poškopljeni protiv peronospore po prvi put u drugoj polovici mjeseca svibnja, najkasnije pod konac svibnja ili bar prvih dana mjeseca lipnja. Jer kada se već jednom peronospora jače pojavila, onda vinograd nije poškopljen, onda je šteta već gotova. Škoplje-

njem se može predusresti tada jedino još to, da se peronospora ne širi dalje na preostali dio zdravog lišća i grožđa.

Vinogradi, gdje se prvo škropljenje preduzelo već polovicom svibnja, potrebno je, da se prvih dana lipnja temeljito i ponovo poškopre.

Kolikoput treba vinograd tečajem ljeta škropiti, ne može se unaprijed tačno odrediti; kazali smo već da to stoji do vremena. Prošavše godine bijaše dovoljno dvokratno škropljenje, jer se uslijed trajne suše nije mogla peronospora razviti, tek kasno pod konac srpnja, moglo se opaziti tu i tamo na lišću tragova peronospori.

Počinje li se ova već zarana širiti, još za cvatnje, a vrijeme joj pogoduje, moramo toliko puta ponoviti škropljenje koliko je potrebno da bude neprestano sve lišće poštrcano galicom. Napose ima bojazni od peronospore od polovice lipnja do polovice srpnja. Stoga valja naročito paziti, da su za to vrijeme vinogradi dobro poškopljeni.

Pojavi li se peronospora u većoj mjeri na lišću tad znade zahvatiti i grožđe, te uništiti lako sav prirod, tako bijaše to kod mnogih godine 1905. i 1906. U takom slučaju da obranimo potpuno nesamo lišće nego i grožđe, nužno je, da se i grožđe u isto vrijeme kad i lišće nastoji potpuno poškopiti. Da se galica uzmogne lakše prihvatiti i grožđa, dobro je smjesi galice i vapna još pridodati po hektolitr jedan kg. običnog šećera.

Na jugu Francuske, gdje se peronospora u većoj mjeri širi i na grožđe, praše takodjer i grožđe smjesom sumpora i galice. Galica se u prah zdrobi ili samelje te primiješa sumporu i ovim napraši grožđe, što vrijedi ujedno i protiv oidiuma.

Ovim načinom uspjelo je 1905., kad je peronospora kod nas najviše štete počimila, te se nesamo lišće nego i grožđe osušilo, u mnogom vinogorju obraniti vinograde od svake štete na zem. dobro Božjakovina, tako da je prirod te godine bio u glavnom vrlo povoljan.

Vinogradi, koji se nalaze u nizinama ili blizu vode ili među šumama, gdje se diže dulje magla i rosa trpe razmjerno više od peronospore. Stoga je potrebno u takovim vinogradima redovno barem jedno škropljenje više no drugdje, ako ih se želi potpuno obraniti.

Uništavanje leptira. Kako nam javljaju iz sv. Nedjelje uništila je tamošnja školska mlađez 75.000 leptira uz nagradu po 2 fil od svake stotine.

Opć. je poglavarstvo isplatilo svotu.

Ne mogavši se svakom pojedinom od gospodja gospodjica i gospode zahvaliti, koji nas pratiše na kolodvor prigodom našeg odlaska iz milog nam Samobora, te nas i cvijećem počastiše, izričemo ovime srdačnu hvalu, uvjeravajući ih, da će nam taj prizor ostati nezaboravan.

Dragica i Ljudevit Sova.

Prodaje se Vinograd i šuma

u Suhodolu (Stražniku) po prilici ukupno jedna ral.

Uplatiti se kod Anke Kružec, Gornji kraj 8. Samobor.

Stara renomirana i dobro poznata tvrtka E. Presečki u Samoboru preporučuje sl. općinstvu svoje izvrsne

štrcaljke za vinograde i sumporače najnovijeg i najboljeg sustava. Zatim pravu ausičku galicu, sumpor i rafiju (liče) najbolje vjste. Cijene vrlo umjerene.

NOVO!

ŠVICARSKA

8 dana iduća ura

dobiva se kod

IVANA SUDNIKA

urara u Samoboru.

3 godinje jamstvo.

Skladište naočala i cvikera Popravci ura, zlatnine i naočala obavljaju se brzo i točno.

Izvršno stolno i okreпно piće jest ljekovita rudna voda.

LASINJA

Zastupstvo prodaje lasinjske vode za Samobor, preuzeo je potpisani, te je preporučuje svima, koji vole izvrsnu rudnu i ljekovitu vodu.

E. Presečki, trgovina mješovite robe.

Pozor!!

Kupujte i upotrebljavajte uvijek svježi i najbolje vrste zagarantovani

Portland i Roman - CEMENT.

Velika zaliha:

gradjevnog, suhog i sve vrste inog drva, ljepenke i vapna.

Najbolje vrste:

Ausiške modre galice, bijele duge rafije, gumije za cijepljenje te sumpora.

Na zahtjev dostava u kuću besplatna.

Jamčim za brzu i točnu podvorbu kao i najniže cijene.

Stjepan Šoić.

Pokućvo Najkvalitnije Najbolje i najjeftinije Najsolidnije Pokućvo

Pokućvo

I. hrvatska stolarska i tapetarska obrtna i vjersijska udruga

kao član zem. sred. vjer. u druge.
ZAGREB, Marija Valerija ul. 10, Nikolićeva 2.
Domaći proizvod.
Polakšice u plaćanju.

Pokućvo Najjeftinije Najbolje Pokućvo

Kašalj izlječi

tko

svoje zdravije voli.
5245 not. ovjer. svjedodžbi dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih

pranih Karamela sa tri omorike.

Liječnici su ih prokušali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, nahladama, sluzavosti, nahladi ždrijeta te kašlja hripavcu. — Svještice po 20 i 40 št., svežanj 80 št. — Dohva se kod

MIRKA KLEŠČICA

lijekarnica k zlatnom anđelu u Samoboru.

NOVOSTI!! PATENT ALBUMI (11 različitih alba samoborskih) koje su složene u formi razglednice sa vanjskom sličnom starog grada samoborskog od 1776., te se može cijeli album poslati sa poštom od 5 filira. Cijena je albuma samo 30 filira a dobije se u tiskari S. Šeka.

Oleanderi

sa crvenim i ružičastim cvijetom prodaju se uz povoljne cijene.

Poblje kod Jakoba Štembergera, zvonara u Samoboru.

Kuća

u Samoboru Rambergova ulica broj 88, sa pol rali zemljišta, prodaje se dobrovoljno.

Upitati se kod g. Josipa Pepšića u istoj kući.

Kuća

u Rambergovoj ulici

br. 34, prodaje se. Može se dati i u najam na jednu godinu sa bašćom ili bez nje.

Poblje kod Ivana Kudelke, slastičara u Zagrebu, Marija Valerija ulica br. 4. Telefon br. 432.

Oglas.

Daju se u najam u Samoboru, Gajeva ulica broj 18. prostorije za dućan s potpuno uredjenim namještajem, eventualno s robom ili bez nje.

U istom je lokalu već prije preuredjenja postojao dućan, dok je samo mjesto vanredno prikladno za trgovinu, jer Gajeva ulica — uslijed preuredbe — ima dobru budućnost, a glavni je prolaz kroz nju na sajmište, gdje se održavaju svake subote sajmovi sa svinjama, te više godišnjih sajмова s marvom.

Za razvitak trgovine u spomenutom lokalu od velike je važnosti i ta okolnost, što je u neposrednoj blizini ured pogl. upr. općine Podvrh, koja broji 10.000 duša.

Poblje se upitati kod vlasnika I. Levičara, Samobor, Gajeva ulica 18.

Šumska uprava gospoštije MOKRICE

ovime obznanjuje, da imade na prodaju veliko skladište svake vrste mekog i tvrdoga

gradjevnog i gorivog drva

Drvo se prodaje uz najjeftiniju cijenu.

Daljnje obavijesti daje

ANDRO NAGODE, Starogradska ulica broj 11.

Ondje se nalazi i skladište drva.

Veliki izbor pomodnih tkanina i svile, delaina, šarenih kretona, zefira za pranje, platna i šifona. Rublje za gospodu i gospodje, nogavica, čarapa, rukavica. Bluza, joupona, pojasa, kravata, kišobrana, čipaka, vrpca, nakita za haljine, tkanina za pokućstvo, garnitura za krevete, popluna, sagova, čipkastih i vunelih zastora.

Opravica i pregačica za djecu. Potpune opreme za novorođenčad od najjeftinije do najfinije vrsti uz strogo stalne cijene kod skladišta platnene i pomodne robe „CORSO“

ALBERT BRUCKNER -- ZAGREB

Illica broj 22. — Ugao Bregovite ulice.

OGLAS.

Od posjeda Giznik i Zagrebčica prodavat će se pojedine čestice

svake srijede i subote

u poslovnici gospoštije u Gizniku u 9 sati prije podne, a prodavat će se čestice u općinama

Domaslovec, Strmec, Sv. Nedjelja, Rakovica i Molvica,

i to: šuma i razne ledine i sjenokoše.

Gospoštija Giznik.